

'Nee' tegen oplaaiend antisemitisme

Ds. Jan Groenleer

Je kunt je afvragen hoe het komt dat antisemitisme telkens weer ontvlamt.

De beelden van de oorlog in Gaza zijn verschrikkelijk. Dat zal iedereen, niet-Jood en Jood, beamen. Dat is ongeveer wel het enige waarin alle groeperingen in de samenleving overeenstemmen.

Over het antwoord op de vraag wie de (hoofd)schuldige van deze verschrikkingen is en hoe het conflict opgelost zou moeten worden, gaan de wegen op zijn zachtst gezegd uiteen.

Het is hier niet de plek om aan de vele elkaar tegensprekende antwoorden er nog een toe te voegen. De strijdende partijen zullen zelf in gezamenlijkheid tot een oplossing moeten komen die voor allen rechtvaardig is en vrede schept. Zolang, bij welke partij ook, haat de boventoon voert, valt te vrezen dat dit nog lang op zich laat wachten.

Antisemitisme vandaag

Al voor de oorlog in Gaza stak het antisemitisme hier en daar weer dreigend de kop op waarbij de moord op vier bezoekers van het Joods Museum in Brussel een dieptepunt betekende. De bloedige oorlog in Gaza brengt ook in onze samenleving heel wat beroering. Demonstraties in Den Haag en Amsterdam voor de Palestijnen waren tegelijk protesten tegen Israël als zodanig. Dus niet alleen tegen de handelwijze van Israël. Daarbij schalden leuzen en werden teksten meegedragen die zonder meer antisemitisch waren. Dat is hiervoor wel meer gebeurd, bijvoorbeeld door supporters tijdens voetbalwedstrijden. Maar de omvang en de wijze waarop het nu plaatsvindt, is grootscha-

liger en dreigender. Als in het huis van opperrabbiijn Jacobs (en niet alleen bij hem) een aantal keren een steen door de ruiten van zijn huis wordt gegooid en Joodse medeburgers de mezoeza van hun deurpost halen uit angst om doelwit te worden van verbaal of fysiek geweld, dan is wat mij betreft code oranje van kracht geworden.

Er doemen vanzelf beelden op uit de recente geschiedenis waarbij het ook zo begonnen is. Wat daarvan terecht is gekomen, is een schandvlek in de West-Europese beschaving geworden die zijn weerga niet kent en die ingrijpende sporen heeft nagelaten tot op de huidige dag. Dat betekent dat we geen tijd te verliezen hebben om hiertegen in het geweer te komen, zo het al niet te laat is.

Reactie

Je kunt je afvragen hoe het komt dat antisemitisme telkens weer ontvlamt. Dat is een donker raadsel. De diepste oorzaak is volgens K.H. Miskotte het innerlijk verzet tegen de God van Israël en zijn Messias. Omdat Hij ongrijpbaar is, vergriipt men zich aan zijn volk. Volgens hem sluimert dit in elk onbekeerd mensenhart.

Daarom is er voortdurend toerusting nodig om een goed zicht te krijgen en te houden op Israël en christenen handvatten te geven om verantwoord te kunnen spreken en handelen in de huidige omstandigheden. Daarbij heeft de kerk een eigen verantwoordelijkheid op het terrein van theologie, prediking en catechese.

ds. Jan
Groenleer

Daarnaast moet heel nuchter onzin ontmaskerd worden. Hoe je ook denkt over de oorlog in Gaza, het mag toch niet zo zijn dat onze Joodse medeburgers aansprakelijk gesteld kunnen worden voor wat er in Gaza gebeurt. Nog minder dat hun Jood zijn een reden zou zijn om zich aan hen te vergripen. Elke uitspraak of leuze die daartoe oproept, dient verworpen te worden. En wie openlijk zulk gedachtegoed uitdraagt, overschrijdt in onze samenleving ontoelaatbare grenzen en zal daarvan

ook de juridische consequenties moeten dragen.

Wij spreken in ieder geval een hartgrondig 'nee' uit tegen elke vorm van antisemitisme. Wat voor praktische consequenties dat zou kunnen hebben, zal de tijd leren. Ons gebed mag wel zijn dat de samenleving bewaard wordt voor haat en waanzin waardoor Joodse medeburgers in angst onder ons zouden moeten leven. En we bidden om vrede over Israël die tegelijk een vrede voor alle volken is.

Wij spreken
in ieder geval
een hart-
grondig 'nee'
uit tegen
elke vorm
van anti-
semitisme.

Moge het uw wil zijn, **HEERE** onze God en God van onze voorvaderen, dat U oorlog en bloedvergieten uit deze wereld uitbant en uw grote en wonderrijke vrede in de wereld uitstrekt. 'Volken zullen hun zwaard niet tegen elkaar opheffen, ook zullen zij de oorlog niet meer leren' (Jes. 2:4).

Mogen alle inwoners van deze wereld uw ene grote waarheid erkennen: dat wij niet in de wereld gekomen zijn om verdeeldheid te zaaien, noch vijandschap, jaloezie, haat en bloedvergieten. We zijn alleen in de wereld gekomen om U te kennen, **Eeuwige**, gezegend zijt Gij. Ontferm U daarom over ons, opdat door ons uw geschreven woord werkelijkheid zal worden. 'En ik zal vrede in het land geven, zodat u kunt slapen zonder dat iemand u schrik aanjaagt.

Ik zal de wilde dieren uit het land wegdoen en geen zwaard zal meer door uw land gaan' (Lev. 26:6). 'Laat het recht stromen als water, de gerechtigheid als een altijd stromende beek' (Amos 5:24). 'Want de aarde zal vol zijn van de kennis van de **HEERE**, zoals het water de bodem van de zee bedekt' (Jes. 11:9).

(uitgesproken door een rabbijn in Jeruzalem)